

Welke taal spreek jij?

Het is vandaag 86 jaar geleden
dat in Nederland de oorlog begon: 10 mei 1940.
Vliegtuigen, parachutisten, bommen en bezetting.
Als we het over taal hebben, is oorlog wel de ultieme vorm van miscommunicatie!
Oorlog spreekt de taal van de macht en die leidt tot slachtoffers, verwoesting en onderdrukking.

En toch, na 86 jaar, weet ook ik het, die toen nog niet geboren was.
Het is me verteld door de vorige generaties
en ik kan me er een goede voorstelling van maken.
Dat is de macht van taal.

Ach, zullen sommigen nu misschien denken:
'Al die talen da's ook balen!'
Je moet ervoor leren,
-jaren lang soms-
En uiteindelijk moet je er examen in doen ook nog.

Maar taal op zich, even afgezien van al die verschillende talen, is een machtig middel.

Wat woorden kunnen doen!
Aflopen maandag nog.

Onze kleinzoon klemt zijn vinger tussen het hengsel van het winkelmandje: huilen.

'Kusje erop', klaar!

De kus met de woorden erbij werken alsof je een knop indrukt: in één keer is het klaar.

Taal is een mag

htig middel.

I. Eén taal, één doel, één reputatie

Velen van ons hebben dit spannende bijbelverhaal voor het eerst op school gehoord.

Een bijbelvertelling suggereert vaak meer dan de bijbel bedoelt.

[verklaring 1] Mij werd verteld dat op deze manier alle talen van de wereld uit één taal waren ontstaan. Hoewel veel talen aan elkaar verwant zijn, weten we inmiddels dat ze niet allemaal op één taal teruggaan. Dit is dus geen geschiedenisverhaal over het ontstaan van de talen, dit verhaal is een ethisch verhaal. D.w.z. het vertelt ons iets over hoe wij mensen ons hebben te gedragen op Gods aarde, hoe we taal horen te gebruiken.

De nakomelingen van Noach spreken één taal: dat klinkt logisch.

Wat ze elkaar vertellen heeft zin.

Ze begrijpen elkaar.

In de riviervlakte van Sinear ontdekken ze de mogelijkheden van het bakken van klei: zelfgemaakte stenen ipv moeizaam gehakte natuursteen.

Er ontstaan grote plannen en dat wordt een gezamenlijke onderneming.

Doelgericht werken ze aan hun project:

een stad met een grote toren tot aan de hemel, een wolkenkrabber.

Niet eerder vertoond, zo enorm.

Maar met de stad en de toren bouwden ze ook aan hun eigen reputatie.

In de riviervlakte vestigen ze hun naam.

Dit was *hun* stad, dat kon je van ver af zien.

Elke inwoner kon zich er op oriënteren.

Er was één 'maar',

ze oriënteerden zich nu op hun toren,

maar niet langer op God of op zijn doel met hen.

Ze hadden hun naam gevestigd zonder God erin te betrekken.

Ze waren voor zichzelf begonnen in een eigen onderneming, los van God.

De prediker zegt dat er niets nieuws onder de zon is.

We zien dit nog steeds gebeuren in onze wereld.

Niet voor het eerst, dit gedrag zie je in de hele menselijke geschiedenis terug.

Een groep mensen die dezelfde taal spreken hebben een idee

en gaan voor zichzelf beginnen.

Dat is de idee achter de 'Russky Mir', de russische wereld.

De russen claimen, desnoods met veel geweld, een deel van onze wereld voor zichzelf. Een gebied dat zij beheersen, waar *hun* taal gesproken wordt, *hun* religie centraal staat, en hun visie op de geschiedenis en op de wereld leidend is. Oekraïne ervaart wat dat betekent. Het is ook de idee achter MAGA, Make America Great Again. De VS is van *hen* en zij bouwen een muur langs de grens om anderen erbuiten houden. Zij beheersen hun gebied als dat van henzelf, hun rechtmatig verkregen eigendom. Ze vinden eigenlijk dat de andere gebieden daaromheen ook tot hun invloedssfeer behoren. Je kunt dat maar beter erkennen, want anders...

In beide gevallen wordt Gods naam genoemd, maar niet gerespecteerd en Gods doel met deze wereld wordt niet gevolgd.

Nederland voor de Nederlanders.

Of is het Nederland van de Nederlanders?

De mensen die er nu wonen – de huidige generatie- claimen het land als hun eigendom, hun gebied.

Ze beroepen zich op 'onze' Joods-Christelijke cultuur.

Maar respecteren de waarden die daarin leidend zijn niet.

En God die aan het hoofd staat, ook niet.

Overal waar mensen voor zichzelf beginnen,

komen muren te staan: om onze stad, om ons land,

Vaak zonder dat mensen het in de gaten hebben, sluiten zij met die muren ook God buiten.

Er is niets nieuws onder zon.

De Prediker had gelijk.

2. Het probleem: mét of zonder God

[verklaring 2] Deze geschiedenis duikt ook wel op als verweer tegen grote, grensoverschrijdende organisaties, zoals de VN, de Europese Unie, de WHO.

God houdt niet van bovenationale organisaties, niet van taalgrenzen overschrijdende ambities.

God houdt niet van verstedelijking en houdt niet van mondiaal.

Kijk maar naar Babylon, dat hier -in Gen 11- al begint.

Maar dat kan niet kloppen.

want naast Babylon wordt er gesproken over Jeruzalem en later zelfs over het hemelse Jeruzalem..

Dat is ook een stedelijke samenleving, waarin God zelf woont.

De stad is niet het probleem op zich, het fundament waarop de stad rust kan dat wel zijn.

Is ze op God gebouwd of op de eigen ambitie.

Dat maakt het verschil.

Zonder God kan er geen blijvende zegen op de stad rusten.

Immers zonder God raken mensen op den duur het zicht op de werkelijkheid en op zichzelf kwijt.
En dat heeft gevolgen:

-Zij gaan zichzelf overschatten: we bouwen een toren tot in de hemel.

Tot in de lucht, een wolkenkrabber.

En we zetten onze naam erop.

Ze vonden het zelf misschien al heel wat, die toren.

Moet je kijken hoe hoog die al is.

Maar God lacht erom.

Hij moet echt afdalen om de toren te kunnen zien.

Ze hadden de 'hemel' nog lang niet bereikt.

- zij gaan zichzelf handhaven.

Wij wonen hier en jullie moeten hier niet komen.

Zij zorgen voor zichzelf en voelen zich veilig door bij elkaar te blijven.

Want zij vertrouwen op zichzelf en niet zozeer op God.

Al zeggen ze soms van wel.

- het leven wordt een zelfstandige onderneming van selfmade mensen.

Dat is de Amerikaanse Droom, de Chinese droom, de Noord Koreaanse Droom, vul maar in.

Als je maar wilt, kun je alles bereiken wat je je voorneemt.

Dat is zo'n verschil met de wereld waar God in het centrum staat.

-Waar God de eer krijgt, komen de zaken vanzelf al in het juiste perspectief te staan en is er geen sprake van zelfoverschatting. Mensen voelen zich vanzelf al klein in vergelijking met de Heer,

- waar God vertrouwd wordt, hoef je je zelf ook niet te handhaven en je hoeft ook niet bang te zijn.

Ook niet voor migranten, bijvoorbeeld.

Want we leven samen op Gods wereld en God zal erin voorzien.

Als je het van Hem verwacht, zul je het ook van Hem krijgen.

Een hoofdstuk verder, Genesis 12, gaat God met één man en zijn kleine familie op weg: Abram.

Tegenwoordig is dat een wereldomspannende familie die overal over de wereld verspreid woont.

Het nieuwe Israël

En wat de ellende ook is die zij meemaken, naast de zegen die zij van elkaar ervaren,

In hun hart leeft de belofte van wat weldra gaat komen: een nieuwe hemel en een nieuwe aarde.

En op die aarde en hemel een nieuwe samenleving van God en mensen van en mensen onderling: het hemelse Jeruzalem.

Die belofte houdt christenen op weg naar die toekomst op de been.

De bommen kunnen om hen heen inslaan: in hun hart leeft de Geest en die belofte.

Dat hebben de woorden van God, de Vader, de Zoon en de Geest als effect gehad.

God zal erin voorzien!

Dat is de macht van de taal.

Het middel dat God gebruikt om de brug tussen Hem en ons te slaan.

En zijn beloften in onze leefwereld te brengen en levend te houden.
Van generatie op generatie.

God zal er in voorzien.

3. Gods doel

Taal is Gods schepping voor ons.

Een machtig middel, dat ons enkelingen tot een gemeenschap maakt.

Zonder taal is er immers geen sprake van communicatie.

In ieder geval maar heel beperkt.

De mensensamenleving zou verstommen:

geen informatie die we door kunnen geven;

geen plannen waarover we kunnen overleggen.

geen verhalen die ons kunnen kunnen inspireren;

geen idealen die we kunnen omschrijven en waar we anderen voor kunnen winnen;

geen contact met God en met zijn bedoelingen;

en geen echt contact met elkaar.

Taal maakt dat allemaal wel mogelijk.

Taal is een machtig middel.

Maar zonder God raakt ze los van haar bron, haar doel en van haar normering.

Los van God verwordt ze tot een instrument dat eigen doelen en eigen ambities dient.

Los van God degenereren inspirerende verhalen tot brallende toespraken.

Los van God

- kan taal tot leugentaal worden, bedoelt om mensen te misleiden.
- kan taal dreigend worden om mensen te dwingen.
- kan taal kleineren en mensen beledigen.
- kan taal de taal van de macht en de overheersing worden
- kan taal een vloek voor mensen worden.
- degenereren tot de taal van de macht.

Maar *met* God, ontplooit de taal zich naar zijn bedoeling.

Met God kun je weer kiezen wat je met taal doet:

het gebruiken voor een vloek of voor -zoals het bedoeld is – voor een zegen.

Zo kan taal:

- bemoedigen en mensen weer op de been helpen.
- de mensen helpen zich te oriënteren, met de juiste informatie.
- het middel worden om elkaar de dromen voor de toekomst te vertellen.
- de taal van idealen zijn
- dienen om je respect te tonen
- helen wat beschadigd raakte.
- motiveren en inspireren

- een uiting van liefde zijn
- je in contact met God brengen.
- een zegen voor mensen verwoorden.

Toen de taal degenereerde tot de taal van de macht, zoals hier in Genesis 11, had dat ellendige gevolgen. Maar de Heer verlostte ons van de taal van de macht en gaf ons opnieuw de beschikking over de macht van taal.

Een instrument om het goede te zeggen en op te roepen het goede te doen.

Welke taal wil jij spreken?

God maakt het mogelijk om voor het goede te kiezen.

Amen.

@Wieb Dijksterhuis, 10 mei 2026